

Kulturdepartementet

Høring - forskrift for tilskudd til frivilligsentraler

Viser til invitasjon til høring vedr forskrift for tilskudd til frivilligsentraler, deres saksnr 21/3571.

Kommunestyret- 86/21, har i møte 04.11.2021 fattet følgende vedtak:

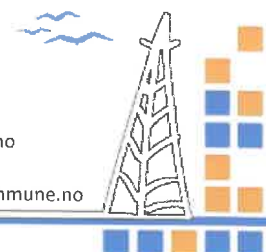
Kommunestyret viser til høringsutkast «Forskrift om tilskudd til frivilligsentraler» og slutter seg til rådmannens vurderinger.

Kommunestyret vurderer utkast til forskrift som viktig forutsetning for lokal medfinansiering, og vil anbefale at Modell 4 for tildeling av statstilskudd velges.

Med hilsen

Marita Jakola Skansen
Assisterende rådmann

Dette dokumentet er godkjent elektronisk og derfor uten underskrift

Sakspapir

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
133/21	Formannskapet	21.10.2021
86/21	Kommunestyret	04.11.2021

HØRING - FORSKRIFT FOR TILSKUDD TIL FRIVILLIGSENTRALER

Vedtak som innstilling fra Formannskapet - 21.10.2021

Kommunestyret viser til høringsutkast «Forskrift om tilskudd til frivilligsentraler» og slutter seg til rådmannens vurderinger.

Kommunestyret vurderer utkast til forskrift som viktig forutsetning for lokal medfinansiering, og vil anbefale at Modell 4 for tildeling av statstilskudd velges.

Forslag til vedtak:

Kommunestyret viser til høringsutkast «Forskrift om tilskudd til frivilligsentraler» og slutter seg til rådmannens vurderinger.

Kommunestyret vurderer utkast til forskrift som viktig forutsetning for lokal medfinansiering, og vil anbefale at Modell 4 for tildeling av statstilskudd velges.

Formannskapet 21.10.2021:

Behandling:

Votering: Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

FSK- 133/21 Vedtak:

Kommunestyret viser til høringsutkast «Forskrift om tilskudd til frivilligsentraler» og slutter seg til rådmannens vurderinger.

Kommunestyret vurderer utkast til forskrift som viktig forutsetning for lokal medfinansiering, og vil anbefale at Modell 4 for tildeling av statstilskudd velges.

Kommunestyret 04.11.2021:

Behandling:

Votering: Formannskapets innstilling ble enstemmig vedtatt.

KST- 86/21 Vedtak:

Kommunestyret viser til høringsutkast «Forskrift om tilskudd til frivilligsentraler» og slutter seg til rådmannens vurderinger.

Kommunestyret vurderer utkast til forskrift som viktig forutsetning for lokal medfinansiering, og vil anbefale at Modell 4 for tildeling av statstilskudd velges.

Bakgrunn for saken:

Kulturdepartementet har sendt til høring forslag til forskrift for tilskudd til frivilligsentraler. Se vedlagte høringsnotat. Høringsfristen er 12.november 2021.

I høringsnotatet skisseres to ulike modeller for fordeling av tilskudd, og departementet ønsker innspill på hvilken av disse to modellene kommunen mener er best egnet. Målet er at den nye ordningen skal være enkel, effektiv og gi rom for lokale prioriteringer. Kommunen skal beholde mye av ansvaret for forvaltning av tilskuddet, samtidig som tilskuddet skal øremerkes til frivilligsentralen.

Frem til 2017 ble tilskuddet til frivilligsentraler fordelt over Kulturdepartementets budsjett. Tilskuddet ble beregnet ut fra stillingsprosenten til daglig leder ved frivilligsentralen. Fra og med 2017 ble tilskuddet overført fra Kulturdepartementet til Kommunal - og moderniseringsdepartementet, og i en overgangsperiode på fire år ble tilskuddet fordelt i rammetilskuddet til kommunene, da som en særskilt fordeling til frivilligsentralene.

Fra 2021 var planen at tilskuddet skulle inngå i kommunens innbyggertilskudd. KS var ikke enig i at tilskuddet skulle fordeles etter innbyggertall alene da dette ville være uheldig for de minste kommunene som ville få et betydelig lavere tilskudd. Samtidig var budskapet fra Norges frivilligsentraler at tilskuddet fortsatt måtte fordeles som en fast sum pr frivilligsentral. Med bakgrunn i dette fattet Stortinget et nytt vedtak der tilskuddet fra og med 2021 skulle fordeles etter samme nøkkel som i overgangsordningen og øremerket frivilligsentraler. Fra 2022 skal midlene fordeles etter ny ordning.

Formål med ny tilskuddsordning:

Departementet ser et behov for å tydeliggjøre hva tilskuddet til frivilligsentralene er ment å støtte opp om, og hvordan dette tilskuddet skiller seg ut fra ordinære driftstilskudd til frivillige organisasjoner. Med bakgrunn i dette har departementet, etter innspill fra Norges Frivilligsentraler, Frivillighet Norge og KS, utarbeidet nytt regelverk for tilskuddsordningen.

Frivilligsentralens rolle som bindeledd mellom kommune og frivillig sektor er tydeliggjort i ny forskrift. Det betyr at frivilligsentralen må samarbeide både med kommunen og med lokale lag og foreninger. Frivilligsentralen bør ikke kun rekruttere frivillige til egne aktiviteter men også være en tilrettelegger for annen frivillig aktivitet i kommunen. Videre har frivilligsentralen en viktig funksjon som møteplass, og deres lokaler bør kunne benyttes av lokale lag og foreninger. Av notatet fremgår at Frivilligsentralen *«skal være et supplement til offentlige tjenester, men ikke brukes for å utføre lovpålagte tjenester. De skal stimulere til frivillig aktivitet, men ikke være i konkurranse med annen frivillig aktivitet i kommunen.»*

Departementet stiller formelle krav til organisering, dvs at frivilligsentralen må ha et styre, avholde årsmøte og ha egne vedtekter, og det må være registrert i Enhetsregisteret i Brønnøysundsregisteret.

Departementet vurderer videre at frivilligsentralen bør være en del av kommunenes helhetlige frivillighetspolitikk. De foreslår derfor at det fortsatt skal være kommunen som søker tilskudd på vegne av frivilligsentralen, jf overgangsordningen 2017-2021, men øremerke midlene til frivilligsentralen.

Videre foreslår departementet å videreføre kravet om 40% lokal finansiering. Erfaringsmessig betyr «lokal finansiering» kommunen. I behandlingen av statsbudsjettet for 2021 ble det slått fast at det er behov for å forplikte kommunene til å være med på finansieringen.

Modell for fordeling av tilskuddsmidler:

Tilskuddet til frivilligsentralene vil være en rammestyrte ordning, dvs at den totale rammen vil bli avgjort i den årlige budsjettbehandlingen. Kulturdepartementet har utredet og vurdert flere modeller for tildeling av tilskuddet hvorav følgende to modeller (modell 1 og 4) vurderes som mest hensiktsmessig:

Modell 1 vurderes å være svært lik dagens fordeling, og i tråd med Stortingets vedtak. Hele rammen fordeles med et fast beløp mellom alle landets frivilligsentraler, og det blir kommunens ansvar å overføre tilskuddet i sin helhet til den enkelte frivilligsentral. En slik fordeling er etter departementets vurdering ubyråkratisk og forutsigbar for frivilligsentralen, og sikrer et tilskudd til alle eksisterende frivilligsentraler. Tilskudd til evt nye frivilligsentraler vil resultere i lavere tilskudd til alle eller at rammen må økes tilsvarende. Med utgangspunkt i dagens bevilgning vil det bety i overkant av kr 430.000 pr sentral.

Modell 4 innebærer større endringer. Alle kommuner skal sikres tilskudd til minst en frivilligsentral, mens resten av tilskuddet fordeles etter innbyggertall. Minstesatsen skal dekke utgifter til en sentral, sammen med lokal finansiering, og være på omtrent samme nivå som tidligere tilskudd pr sentral. Departementet anbefaler at minstesatsen settes noe lavere enn tilskuddet pr i dag, da det i tillegg vil bli gitt et tilskudd pr innbygger. Forslaget er at minstesatsen settes slik at en kommune med 5000 innbyggere får tilsvarende det som er satsen for en frivilligsentral i 2021.

Ny forskrift om tilskudd til frivilligsentraler vil være som følger:

Forskrift om tilskudd til frivilligsentraler

§ 1 Formål

Tilskuddsordningen skal bidra til å skape gode og forutsigbare rammevilkår for frivilligsentraler. Frivilligsentralene skal stimulere til frivillig innsats, være åpne møteplasser for befolkningen og være et bindeledd mellom kommunen og frivillig sektor.

§ 2 Virkeområde

Forskriften gjelder tilskudd til kommuner øremerket frivilligsentraler.

§ 3 Hvem kan søke

Kommuner kan søke tilskudd til frivilligsentraler i sin kommune. Kommunen skal involvere frivillig sektor når det gjelder opprettelse, nedleggelse og drift av frivilligsentraler.

§ 4 Beregning av tilskudd, modell 1

Alle kommuner som søker ordningen og oppfyller kravene i § 7 mottar et tilskudd basert på antallet frivilligsentraler i kommunen.

§ 4 Beregning av tilskudd, modell 4

Alle kommuner som søker ordningen og oppfyller kravene i § 7 mottar en minstesats som skal bidra til drift av én frivilligsentral.

De gjenstående midlene fordeles etter innbyggertallet per 1. januar i søknadsåret i kommunene som har søkt ordningen.

§ 5 Forvaltning

Lotteri- og stiftelsestilsynet forvalter ordningen på vegne av Kulturdepartementet.

Kommunen overfører tilskuddet i sin helhet til frivilligsentralen(e). *Modell 1:* Tilskuddet skal fordeles likt mellom frivilligsentralene i kommunen. *Modell 4:* Kommunen prioriterer selv hvordan tilskuddet skal fordeles.

§ 6 Krav til søknaden

Følgende skal bekreftes i kommunens søknad om tilskudd:

- a. at frivilligsentraler som mottar tilskudd oppfyller kravene i §§ 7 og 8
- b. at kommunen har involvert frivillig sektor jf. § 3

§ 7 Krav til frivilligsentralen

For å kunne motta tilskudd via kommunen må frivilligsentralen:

- a. drive virksomhet i samsvar med formålet i forskriftens § 1, tilpasset lokale forutsetninger og behov
- b. være organisert under og driftes av en kommune, en eller flere virksomheter registrert i frivillighetsregisteret og/eller et samvirkeforetak der samtlige medlemmer er kommuner og/eller virksomheter registrert i frivillighetsregisteret
- c. ha et styre, avholde årsmøte og ha egne vedtekter.
- d. ha eget regnskap og årsrapport

- e. ha tilgang på fysiske lokaler
- f. ha en daglig leder
- g. ha lokal finansiering tilsvarende minst 40% av frivilligsentralens totale driftsbudsjett⁹
- h. ha et eget organisasjonsnummer
- i. benytte ordet "frivilligsentral" eller likelydende i frivilligsentralens navn

§ 8 Gratis utlån av frivilligsentrales lokaler

Frivilligsentralens lokaler skal gjøres tilgjengelig for gratis utlån til frivillige organisasjoner når frivilligsentralens behov for lokalene er dekket, så langt det er praktisk mulig.

Med frivilligsentralens lokaler menes i denne sammenheng alle lokaler finansiert og driftet gjennom tilskudd etter denne forskriften.

Frivilligsentralen kan fastsette utfyllende regler for utlån av lokaler og utstyr. Reglene skal ikke diskriminere mellom frivillige organisasjoner.

§ 9 Klageadgang

Vedtak kan påklages, jf. forvaltningsloven § 28 første ledd. Kulturdepartementet er klageinstans for Lotteri- og stiftelsestilsynets vedtak etter forskriften.

§ 10 Rapport og regnskap

Kommunen skal rapportere om bruken av midler for det foregående året innen neste års søknadsfrist. Det skal fremgå hvilket beløp hver frivilligsentral har mottatt.

§ 11 Kontroll av bruk av midler

Lotteri- og stiftelsestilsynet kan foreta kontroll med bruken av tilskuddet. Kommuner og frivilligsentraler plikter å medvirke til slik kontroll, herunder gi relevante opplysninger mv.

§ 12 Tilbakebetaling

Dersom utbetalt tilskudd ikke er nyttet i samsvar med forutsetningene, kan departementet eller tilskuddsforvalter kreve hele eller deler av tilskuddet tilbakebetalt, stoppe videre utbetalinger eller trekke fra beløp i senere tildeling av tilskudd.

Dersom det utbetales uberettiget eller feil tilskudd kan dette også helt eller delvis kreves tilbake.

§ 13 Økonomisk ramme

Den økonomiske rammen for ordningen fastsettes gjennom den årlige budsjettbehandlingen i Stortinget.

§ 14 Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft fra 1. januar 2022.

§ 15.Unntak

Departementet kan i særlige tilfeller gjøre unntak fra forskriften.

Saksopplysninger:

Av forslag til ny forskrift fremgår at frivilligsentralen har en viktig funksjon som bindeledd

mellom kommunen og frivillig sektor, samt at det skal være en åpen møteplass for befolkningen. Dette presiseres både i forskriftens §7 under krav til frivilligsentralen, og i §8 der det fremgår at frivilligsentralen plikter å gjøre sine lokaler tilgjengelig også for frivillige organisasjoner. Rådmannen vurderer dette som viktige forutsetninger for en lokal finansiering av drift.

Hva gjelder spørsmålet om modell for tildeling av statlig tilskudd er rådmannens vurdering at forskjellen i de to modellene først og fremst har konsekvenser for de kommuner som har mer enn en frivilligsentral. Vadsø kommune har kun en frivilligsentral.

Etter modell 1 vil rammen fordeles med et fast beløp pr frivilligsentral. Dette er en forutsigbar løsning og tilnærmet slik ordningen er i dag. For Vadsø kommune betyr det (etter dagens bevilgning) ca kr 430.000 i tilskudd over rammen. I tillegg må kommunen påregne 40% lokal finansiering.

Av modell 4 følger at kommunen vil få et tilskudd etter en minstesats som sammen med lokal finansiering på 40% skal dekke utgifter til én sentral. I tillegg vil resten av rammen fordeles etter innbyggertall. Det fremgår ikke av høringsnotatet hvor mye dette utgjør, men det vises til et eksempel der en kommune med 5000 innbyggere får det samme statstilskudd med ny ordning som kommunen mottar etter dagens ordning i 2021. Dette kan tolkes som at Vadsø kommune etter denne modellen kan motta et noe større statlig tilskudd enn for inneværende år.

Styret for Vadsø Frivilligsentral har behandlet høringsutkastet og i epost av 29.9. meddelt rådmannen om at de anbefaler modell 1 da denne synes å være mest forutsigbar.

Rådmannen vurderer at modell 4 rent økonomisk vil gi kommunen bedre uttelling. I tillegg til et fast årlig tilskudd vil vi også få et innbyggertilskudd. Dette vil naturligvis variere i takt med variasjon i innbyggertall. Samtidig vil det være positivt at det i modell 4 ikke stilles krav om etablering av flere frivilligsentraler for å utløse mer tilskudd. Dette i motsetning til modell 1 der kommunen vil få mer tilskudd kun dersom den oppretter en ny frivilligsentral.

Rådmannen vurderer presiseringene i utkast til ny forskrift, i særdeleshet §7 og §8, som særdeles viktige forutsetninger for den kommunale finansieringen av drift. Videre er det rådmannens vurdering av valg av modell 4 for statlig tilskudd vil være mest gunstig for Vadsø kommune.

Vedlegg:

20.09.2021

Høringsnotat Frivilligsentral

1489556